

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 590/2018-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Žilinská 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Ficek, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 2/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Žilinská 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Ficek, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 2/2005 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol stranou v napadnutom konaní vedenom okresným súdom v procesnom postavení žalovaného, proti ktorému sa žalobca ██████████ domáhal zaplataenia sumy 1 071,86 € s príslušenstvom.

Sťažovateľ namieta, že v napadnutom konaní vedenom okresným súdom mu nebol riadnym spôsobom doručený rozsudok. Z uvedeného dôvodu podal predsedníčke okresného súdu 3. júla 2018 sťažnosť na postup súdu, ktorá smerovala proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa príslušných ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Predsedníčka okresného súdu v reakcii na sťažnosť v oznámení o prešetrení sťažnosti z 25. júla 2018 zdôraznila, že je neprípustná, keďže napadnuté konanie vedené okresným súdom je právoplatne skončené.

Podľa sťažovateľa doručovanie rozsudku vydaného v napadnutom konaní nebolo vykonané v súlade so zákonom. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza:

«Prvý pokus o doručenie zásielky do vlastných rúk ostal neúspešný, a tak poštový doručovateľ zanechal sťažovateľovi oznámenie o nemožnosti doručiť zásielku do vlastných rúk. Toto oznámenie však nespĺňalo zákonné náležitosti tak, ako ich vyžaduje zákon, a síce presný deň a hodinu, kedy sa poštový doručovateľ pokúsi zásielku doručiť opätovne. Oznámenie obsahovalo viacero údajov, z ktorých však nemohlo byť objektívne zrejmé, kedy chcel poštový doručovateľ zásielku doručiť znova. Okrem toho je potrebné zdôrazniť veľmi podstatnú skutočnosť, a síce, že oznámenie od poštového doručovateľa bolo vystavené na osobu „██████████“, a nie na stranu sporu - ██████████ - ██████████. Aj túto skutočnosť je možné považovať za vážne pochybenie pri pokuse

o doručenie zásielky adresátovi, keďže opätovne možno hovoriť o porušení príslušných ustanovení OSP. Pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielajúcemu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručovaní vrátane údajov vyžadovaných v § 47 ods. 2 OSP by mala osvedčovať pravdivosť toho, čo je na nej uvedené, ak nie je preukázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na nej uvedené. V predmetnej veci, okolnosť, že sťažovateľ sa v mieste doručenia zdržoval, však doručenka nepotvrďuje (neosvedčuje), pretože žiaden takýto údaj na nej nie je uvedený. Táto skutočnosť odôvodňuje záver, že zásielka súdu, ktorá mi bola zaslaná, nebola doručovaná v súlade so zákonom, konkrétne § 47 OSP. Z uvedeného dôvodu nemohla a ani nemala byť využitá fikcia doručenia podľa § 47 ods. 1 a 2 OSP.»

Podľa sťažovateľa okresný súd nemôže odôvodniť svoj postup tým, že mu nebola známa iná adresa, na ktorej by si sťažovateľ mohol prevziať rozhodnutie, keďže z oznámenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV č. ORP-10-320/DNV-2006-IV z 28. mája 2006 vyplýva pravý opak. K uplatneniu právnej fikcie doručenia rozhodnutia došlo podľa sťažovateľa predčasne v dôsledku nedostatočne zisteného naplnenia všetkých zákonných podmienok.

Za diskutabilné sťažovateľ považuje aj vyžiadanie predmetného rozsudku okresným súdom, ktorý o jeho predloženie sťažovateľa požiadal 17. marca 2008, a to aj napriek tomu, že vedel o tom, že rozsudok sťažovateľovi nebol doručený.

K neprípustnému zásahu do v sťažnosti označených práv zaručených ústavou a dohovorom došlo podľa sťažovateľa postupom okresného súdu, ktorý mu nedoručil rozsudok sp. zn. 4 C 2/2005 zo 17. marca 2008 (ďalej len „rozsudok zo 17. marca 2008“) riadnym spôsobom, keďže na uplatnenie fikcie doručenia neboli splnené zákonné podmienky. Uvedeným arbitrárnym a ústavne nekonformným spôsobom došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

Okresný súd podľa sťažovateľa ignoruje skutočnosť, že meritórne rozhodnutie ním vydané nebolo do dnešného dňa sťažovateľovi doručené riadnym spôsobom, čím dochádza k porušeniu práv zaručených čl. 6 ods. 1 a 13 dohovoru.

Právomoc ústavného súdu vo veci konať je podľa sťažovateľa daná, keďže vyčerpal všetky „*možnosti zjednania nápravy*“ a podal sťažnosť predsedníčke okresného súdu, ktorá ju posúdila ako neprípustnú. Lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu je podľa sťažovateľa zachovaná, keďže sťažnosť podáva v lehote dvoch mesiacov od oznámenia predsedníčky okresného súdu o vybavení sťažnosti podanej podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch (25. júla 2018).

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, uloží okresnému súdu povinnosť doručiť sťažovateľovi rozsudok zo 17. marca 2008 a prizná mu finančné zadost'učinenie v sume 10 000 € a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2 500 €, ako aj úhradu trov konania v sume 390,50 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ uvádza, že rozsudok okresného súdu zo 17. marca 2008 mu nebol riadne doručený, pričom však v sťažnosti neuvádza, kedy sa dozvedel o namietanom ústavne neakceptovateľnom zásahu do svojich ústavou a dohovorom garantovaných práv spočívajúcom v postupe okresného súdu, ktorý mu meritórne rozhodnutie po jeho vydaní riadnym spôsobom nedoručil.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že rozsudok okresného súdu zo 17. marca 2008 nadobudol právoplatnosť 11. júla 2008 a vykonateľnosť 14. júla 2008 uplatnením postupu podľa § 48 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v čase rozhodovania okresného súdu, podľa ktorého, ak nie je možné doručiť písomnosť fyzickej osobe –

podnikateľovi na adresu jej miesta uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba oprávnená podnikat' o tom nedozvie. Doložka právoplatnosti rozsudku okresného súdu zo 17. marca 2008 bola vyznačená aplikáciou zákonnej fikcie doručenia.

Zároveň ústavný súd zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie zistil tiež to, že sťažovateľ nazrel 15. júna 2010 do príslušného súdneho spisu, pričom si vyhotovil fotokópiu rozsudku okresného súdu zo 17. marca 2008.

Z uvedeného, bez potreby podrobnejšieho skúmania, či boli naplnené podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia rozsudku okresného súdu zo 17. marca 2008 sťažovateľovi, možno bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že sťažovateľ mal vedomosť o tom, že v jeho veci bol vydaný rozsudok okresného súdu najneskôr 15. júna 2010. Z uvedeného zároveň vyplýva, že týmto dňom mu začala plynúť lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti ústavnému súdu. Keďže sťažovateľ podal sťažnosť adresovanú ústavnému súdu až 21. septembra 2018, je celkom zjavné, že ju podal po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ považuje lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu za zachovanú, pričom začiatok jej plynutia spája s oznámením predsedníčky okresného súdu o vybavení sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o ústavnom súde z 25. júla 2018. Ústavný súd sa nemôže s tvrdením sťažovateľa o zachovaní lehoty stotožniť.

Ústavný súd poukazuje v tejto súvislosti na svoju judikatúru, v súlade s ktorou je podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdech v zásade účinným právnym prostriedkom nápravy v súvislosti s námietkou zbytočných priet'ahov v príslušnom konaní (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, II. ÚS 725/2015). V súlade s § 64 ods. 1 zákona o súdech „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. Podľa § 64 ods. 3 zákona o súdech „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení

na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

S prihliadnutím na sťažovateľom vymedzený predmet konania o sťažnosti (rozhodovanie o namietanom porušení základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru) nemožno sťažnosť na postup súdu, ktorá smerovala proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, považovať za účinný prostriedok nápravy, keďže v právomoci predsedu okresného súdu nemôže byť v konaní o prešetrení sťažnosti posudzovanie skutočností, ktorými sťažovateľ odôvodňuje existenciu vady pri doručovaní meritórneho rozhodnutia. Účel sledovaný touto sťažnosťou (vyhodnotenie ústavnej udržateľnosti postupu okresného súdu pri doručovaní meritórneho rozhodnutia z pohľadu záruk obsiahnutých v základnom práve na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a v práve na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práve na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru) by sa preto s prihliadnutím na zákonnú úpravu obsiahnutú v zákone o súdoch nemohol dosiahnuť sťažnosťou podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, ktorej primárnym účelom je zistenie zbytočných prietáhov v postupe príslušného súdu.

Vzhľadom na uvedené okolnosti na účely posúdenia zachovania lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu je podanie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch v predmetnej veci irelevantné.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018